

Giudicament da las collavuraturas e dals collavuratur

Sviluppar las cumpetenzas persunalas e definir las finamiras prt il futur

■ **Il discurs da giudicament – in ritual che sa repeta mintg'onn. Bain preparà e bain structurà po quel tuttavia esser in enritgiment tant per la scheffa ed il schef sco er per la collavuratura ed il collavuratur.** I suondan infurmaziuns generalas davart il discurs da giudicament ed il formular principal; approfondà vegn sinquai il giudicament da las cumpetenzas che furma la part principala dal discurs.

Chaussas generalas

Intent

Il discurs da giudicament è in instrument per diriger las prestaziuns, tras quai che las prescripziuns e las aspectativas vegnan cumparegliadas cun ils resultats u tras quai che las pretensiuns ch'il «job» lascha spetgar vegnan cumparegliadas cun la realitad.

Il giudicament è er ina basa per pajar eventualas premias da prestaziun. Ultra da quai po el avair in'impurtanza en connex cun il svilup professional e persunal da las collavuraturas e dals collavuratur, cun la schliaziun da relaziuns da lavur u cun l'emissiu d'attestats da lavur.

Ultra da diriger las prestaziuns po il discurs er avair il caracter d'in barat da posiziun u d'ina analisa da la situaziun.

Principi

Il discurs en il center: Il discurs stat en il center da la comunicaziun tranter las collavuraturas ed ils collavuratur d'ina vart e las superiuras ed ils superiurs da l'autra vart. El promova la prestaziun en ina cultura collegiala, tras quai che las fermezzas e las deblezzas vegnan accettadas e soluziuns cuminaivlas han emprima prioritad. Il discurs na duess mai esser in proceder unilateral, mabain sto vegnir chapì sco dialog constructiv e prospectiv tranter las collavuraturas ed ils collavuratur d'ina vart e las superiuras ed ils superiurs da l'autra vart.

Temas pussaivels per feedbacks da la collavuratura u dal collavuratur a la superiura u al superiur: Co resent jau la collavuraziun? Tge impressiun fa la superiura u il superiur sin mai sco persuna? Co maina la superiura u il superiur e co influenzescha ella u el mai? Tge cundiziuns generalas stuessan sa midar, per che jau pudess furnir ina megla prestaziun? Avain nus – ord vista professional – la medema lingua? Co ans chapin nus? Co resent jau il contact da la superiura u dal superiur cun las autras collavuraturas ed ils auters collavuratur?

Guardar enavos ed enavant: Il giudicament cuntegna d'ina vart ina part retrospectiva, nua ch'i vegn controllà e discutà, sche la collavuratura u il collavuratur è qualificatg per la piazza sco er sche las aspectativas dal giudicament da l'onn passà èn vegnidadas ademplidas. Da l'autra vart cuntegna il giudicament ina part prospectiva, nua ch'i vegn fixà no-

Il discurs da giudicament pussibilescha e garantescha in barat vicendaivel regular.

FOTO: AMTEC.US.COM / CC BY-SA 3.0

vas finamiras ed ils resultats giavischads sco er determinà incumbensas e mesiras futuras spezialas.

Applicaziun flexibla, detagls tenor basegn: Mintga categoria da discurs (discurs per il temp d'emprova, discurs ordinari, giudicament extraordinari) ha sias atgnadads. En il discurs per il temp d'emprova vegnan tematisads auters cuntegns che per exempel en in discurs cun collavuraturas e collavuratur da blers onns. Da princip vala il suandant: Pli critic ch'in giudicament è, e pli detaglià ch'il giudicament duai esser. E: Tar collavuraturas e collavuratur cun pli paucs onns da servetsch duessan plinavant vegnir giuditgads dapli detagls che tar collavuraturas e collavuratur cun dapli onns da servetsch.

Structura dal formular principal

Giudicament cumplessiv: Per l'andament dal discurs èsi per il solit d'avantatg, sch'igl ha lieu l'emprim il giudicament cumplessiv e sch'i suondan lura ils detagls en chaussa. En cas excepziunals motivads po il protocol dal discurs sa restrenscher al giudicament cumplessiv.

Finamiras, resultats, effects da cuntanscher: Las finamiras u ils resultats da cuntanscher duain adina servir ad in effect giavischà e definì. Ellas duain esser ambiziusas, ma restar cuntanschiblas. Definir resultats che la collavuratura u il collavuratur stuess tuttina prender en mira en il rom da las obligaziuns ordinaras (descripziun da la piazza), na fa nagin senn. I duain vegnir furmadas prioritadas complementaras.

Cumpetenzas: Registradas vegnan las cumpetenzas ch'èn vegnidadas observadas en la funcziun sco er la qualificaziun per la piazza. Sur ils onns po questa descripziun subjectiva esser in maletg dal svilup da la collavuratura u dal collavuratur, ma ella po er sa stabilisar tar collavuraturas e collavuratur da blers onns.

Potenzial / ulteriur svilup: Sco potenzial vegnan designadas abilitads identifitgadas che sa manifesteschan memia pauc en la funcziun actuala u che justifitge-

schan da surdar dapli responsabladad a la collavuratura u al collavuratur. Sch'in potenzial vegn identifitgà e sche las prestaziuns èn a medem temp bunas, d'eventan las collavuraturas ed ils collavuratur «forzas giuvnas».

Scala da validaziun

Il giudicament cumplessiv da la prestaziun ed il giudicament da la qualificaziun per la piazza («Cumpetenzas») na vegnan betg validats cun notas, mabain vegnan cumparegliads cun las aspectativas ch'èn vegnidadas fatgas envers la collavuratura u il collavuratur. Decisivs èn la descripziun da la piazza e las prescripziuns da l'ultim giudicament. Valair vala la suandanta scala: Las aspectativas èn...

...pli che ademplidas: Prestaziun supplementara nunspetgada che surpassa cleramain las aspectativas da la funcziun, dal «job». Senza vegnir intimà ed en atgna iniziativa ha la collavuratura u il collavuratur augmentà cleramain la valur da la piazza cun atgnas mesiras creativas. Infurmaziun: Sch'il giudicament cumplessiv mussa che las aspectativas èn «pli che ademplidas», duai vegnir analisà – en il senn dal svilup dal potenzial – co ch'ins po pretender dapli e promover la collavuratura u il collavuratur e co ch'in eventual potenzial inutilisà po vegnir nizzegià.

...ademplidas fig bain: Las prestaziuns, ils resultats ed il cumportament èn adina fig buns, vul dir sur la media. La funcziun vegn exequida meglier che spetgà.

...ademplidas bain: Quai che la collavuratura u il collavuratur ha prestà e cuntanschì è solid / bun e correspunda a las aspectativas ch'èn vegnidadas fixadas per la funcziun da la piazza. En il decurs dal temp dastgan las aspectativas anc s'augmentar.

...ademplidas per part u betg ademplidas: Quai che la collavuratura u il collavuratur ha cuntanschì na correspunda betg (anc) a las aspectativas ch'èn vegnidadas fixadas per la funcziun da la piazza. Ils resultats ed ils effects correspundan mo per part / na correspundan betg a las aspectativas. Infurmaziun: Sch'il giudicament cumplessiv mussa che las aspectativas èn «ademplidas per part u betg ademplidas», duain vegnir prendidas mesiras per ch'ìls resultats spetgads vegnian cuntanschids en l'avegnir e per che las finamiras da la partiziun na vegnian betg periclitadas.

Las cumpetenzas sut la marella

Cumpetenzas professionala / enconuschientschas specificas
Applitgar la savida necessaria (ord vista quantitativa e qualitativa) en l'agen sector spezial tenor il stadi actual da las enconuschientschas.

Exempels: Ha il diplom professional ch'è necessari per la funcziun; ha il know-

how ch'è necessari per il sector spezial e sa applitgar quel conform a la situaziun; ha las enconuschientschas linguisticas necessarias; ha las enconuschientschas d'informatica necessarias.

Cumpetenzas da la branscha: Enconuscha ils connexs da l'economia da manaschi ch'èn necessari per il sector spezial (consciencia per la prestaziun, per il resultat e per ils custs); enconuscha las particularitads administrativas specificas ch'èn necessarias per il sector spezial (agir da l'interpresa, orientaziun tenor ils effects).

Cumpetenzas metodologica, tecnicas da lavurar, inschign
Percepir problems, vesair deficits, sviluppar e savair applitgar soluziuns en il context da lavur cun agid dals apparats da lavur (tecnica e metodos).

Exempels: Enconuscha las metodos e tecnicas ch'èn necessarias per il sector spezial; enconuscha las tecnicas applitgadas ch'èn necessarias per il sector specific; enconuscha las modas da proceder ch'èn necessarias per il sector spezial, uschia che las incumbensas pon vegnir schliadas sistematicamain en vista als resultats.

Aspects pussaivels: management da sazez / management dal temp – tecnica da planisaziun – delegaziun – metoda da decider / ritmus da direcziun – tecnica d'incaricas – tecnica da fixar finamiras – controlla dals resultats cumpareglià cun il plan e controlling – tecnicas d'infurmaziun – tecnica da sesidas e da conferenzas – management da projects – giudicament dal persunal / selecziun – giudicament da las prestaziuns (discurs e giudicament da la collavuratura u dal collavuratur) – direcziun dal team – tecnica da dumagnar crisas e conflicts.

Cumpetenzas d'agir e cumpetenzas sociala, abilitads

Savair applitgar en differentas situaziuns sco er en moda efficazia ed effizienta las metodos e tecnicas emprendidas cun las atgnas abilitads. Sa cumportar conform a la situaziun visavi autras persunas (superiur[a], collegas, persunas che retiran prestaziuns, furnitur[a]s, publicitad). Exempels:

Cumpetenzas sociala: Sa lavurar ensem cun auters umans, sa acceptar critica, sa crititgar, è abla u abel da lavurar en in team, demussa empatia e sensibilitad.

Sguard sin tut, surpigliar la perspectiva da l'interpresa: Metta ils interess generalas da l'interpresa davant ils interess persunalas.

Prevesair e planisar: Na lascha betg passar sperasvi ils eveniments, mabain pensa ed agescha ordavant; enconuscha ils instruments da planisaziun da l'economia da manaschi; sa anticipar l'avegnir.

Sguard sin ils resultats: A l'intern quinta bain la dumonda, sche la finamira e la via a quella èn vegnidadas tschernidas correctamain, ma vers anora quinta a la fin

mo il resultat.

Trair a niz spazis libers e surpigliar responsabladad: Nus na vulain betg ina mentalitad da segiranza, mabain vulain ch'ìls spazis libers vegnian nizzegiads a favur da l'interpresa.

Sa concentrar sin l'essenzial: Igl è pli impurtant da liquidar fitg bain l'essenzial che da liquidar tut mo en ina qualitat mediocra. Savair metter prioritads tutgatar las virtids d'ina buna collavuratura u d'in bun collavuratur.

Agir: ...na vul betg mo dir dad esser activ, mabain signifitga en emprima lingua da cuntanscher resultats ensem cun umans e tranter umans.

Organisar sazez: È abla u abel da estructurar incumbensas prescrites areguard il cuntegn ed areguard il temp; sa organisar bain, resguarda ils termins, minimescha fasas nunproductivas.

Iniziativa e creativitat: Augmenta la prestaziun tras mesiras novas ch'èn innovativas per l'interpresa; sa contemplar situaziuns ord differentas perspectives e sa acquirar enconuschientschas.

Flexibilitad ed abilitad da far midadas: Pensa en variantas e vesas las raschuns da problems sco er ils facturs d'influenza relevants.

Comunicaziun ed abilitad da schliar conflicts: Preschenta fatgs complexs en moda clera e chapaivla, menziunescha l'essenzial; percepescha conflicts e gida activamain a schliar tals conflicts; sa formular ed exprimer pretensiuns, finamiras e giavischs; represchenta prestaziuns ed interess (interess persunalas ed interess dal team) per cuntanscher las finamiras.

Sutcumpetenzas

En cas da basegn pon las cumpetenzas d'agir e las cumpetenzas socialas vegnir divididas en sis sutcumpetenzas:

Cumpetenzas emozionala: Ha sut controlla las atgnas emozions; è abla u abel da demussar interess tenor la situaziun; sa demussar sensibilitad.

Cumpetenzas analitica: Ha in pensar ed agir analitic e concepziunel; ha in'optica interdisciplinara.

Forza da persuader: Vegn da cuntanscher las incumbensas er sut cundiziuns difficilas; sa surmuntar resistenzas ed obstacels.

Cumpetenzas comunicativa: Communitescha conform a l'adressat; chatta formulaziuns adequatas.

Cumpetenzas da schliar conflicts: Resta objectiv en situaziuns emozionalas; na guntgescha betg conflicts; è abla u abel da far cumpromiss.

Cumpetenzas d'innovaziun: Ha bleras novas e bunas ideas realistas; sa realisar e cuntanscher innovaziuns; sa recepir e megliar ideas estras.

Cumpetenzas da direcziun e cumpetenzas d'agir a favur da l'interpresa

(Applitgar mo, sche la persuna giuditgada ha ina responsabladad directiva, vul dir sch'ella maina autras collavuraturas e collavuratur): Tut las cumpetenzas generalas (vesair qua survart), dentant sco superiur(a). Pensar ed agir a favur da l'interpresa, abilitad integrativa, abilitads analiticas e concepziunalas.

Exempels: Reunir teams, cuntanscher resultats cun teams; vesair e dumagnar difficultads, crisas e conflicts; agir tenor principis d'interpresa, capacitad da schliar problems ed abilitad da decider; abilitad da metter ad ir/far midadas; forza da persuader e flexibilitad areguard la rolla; manar e promover las collavuraturas ed ils collavuratur.

Las finamiras annualas servan a sviluppar il potenzial da mintgina e mintgin.

FOTO: PD

La presentaziun:
Dossier «Discurs da giudicament».

Dapli infurmaziuns:
chatta.ch/?hiid=xx
www.chattà.ch